

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра управління персоналом і економіка праці
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 051 Економіка
за освітньою програмою «Економіка та управління в HR-індустрії»

на тему : «Структура персоналу в організації та шляхи її
удосконалення (на прикладі ПАТ «Одескабель»)»
(назва теми)

Виконавець:
студент 4 курсу 3 гр. ФЕУП
Пастух Іван Сергійович

/підпис/

Науковий керівник:
ст. викладач
Перепельчук Тетяна Вікторівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку економіки України, який характеризується нестачею робочої сили на ринку праці, активним запровадженням у виробництво останніх досягнень НТП, посиленням галузевої та міжнародної конкуренції, змінюються підходи до управління персоналом на усіх рівнях.

Персонал стає чинником конкурентних переваг, визначається як об'єкт інвестицій та загальної корпоративної стратегії. Тому управління людськими ресурсами тісно пов'язано із всіма управлінськими рішеннями компанії. У зв'язку із цим створення ефективної системи управління персоналом стає ключовим завданням компанії. Метою реалізації на практиці завдань системи управління персоналом є формування найбільш досконалої структури персоналу підприємства, яка відповідала б його ключовим завданням.

Тому вдосконалення структури персоналу є головною метою вдосконалення системи управління підприємством, його організаційного розвитку для забезпечення реалізації стратегічних цілей. Через це проблема формування штату підприємства та його ефективної структури на сучасному етапі розвитку ринкової економіки набуває першочергової актуальності.

Мета дослідження полягає у розробці та економічному обґрунтуванні комплексу рекомендацій щодо вдосконалення структури персоналу ПАТ «Одескабель».

Завдання дослідження:

1. Дослідити основні теоретико-методологічні аспекти структури персоналу в організації.
2. Провести аналіз техніко-економічних показників діяльності та діагностику стану структури персоналу підприємства.
3. Розробити та обґрунтувати напрями вдосконалення структури персоналу підприємства.

Об'єктом дослідження персонал промислового підприємства та його структура.

Предмет дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти структури персоналу ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження: теоретичного узагальнення, техніко-економічного аналізу, порівняння, статистичного аналізу, системного підходу, спостереження, соціологічні дослідження.

Інформаційна база дослідження статті, монографії, прикладні праці з питань вдосконалення системи управління персоналом та структури персоналу підприємства вітчизняних та закордонних вчених, трудова та фінансова звітність ПАТ «Одескабель», практичні матеріали підприємства за темою.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи, висновки, список літературних джерел. Матеріал представлено на 86 сторінках комп'ютерного тексту. У роботі наведено 16 таблиць, 8 рисунків, список джерел із 36 найменувань, 1 додаток.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

- У першому розділі **ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТРУКТУРИ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД** розглянуто сутність поняття «персонал» та його класифікація, структуру персоналу підприємства, її різновиди та чинники, що впливають на зміни в структурі персоналу, етапи забезпечення необхідної структури персоналу підприємства. У другому розділі **ДІАГНОСТИКА СТАНУ СТРУКТУРИ ПЕРСОНАЛУ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»** проаналізовано показники діяльності ПАТ «Одескабель» за 2021-2023рр, чисельність та поточну структуру персоналу підприємства, стан навчання, професійної підготовки, перепідготовки на підприємстві. У третьому розділі **НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ ПЕРСОНАЛУ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»** запропоновано комплекс заходів для вдосконалення вдосконалення структури персоналу підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. За даними дослідження основних аспектів структури персоналу ПАТ «Одескабель» розглянуто ієрархію понять, пов'язаних із людським чинником виробництва, та визначено аспекти управління людьми в організації та на ринку праці. Надано визначення поняття «персонал» - це весь особовий склад працівників організації, тобто усі працівники підприємства, які займаються виробничо-господарською і управлінською діяльністю для досягнення цілей організації незалежно від їхніх посад і ролей.

2. Персонал класифікується відповідно різних класифікаційних ознак: згідно класифікатора професій – 2024 р, відповідно наявності взаємозв'язку із виробничою діяльністю, за характером виконуваних функцій, за професіями та спеціальностями, за кваліфікацією, за посадами, за критерієм тривалості найму на роботу, за віком, статтю, стажем, рівнем освіти і інш.

3. Склад і кількісні співвідношення окремих груп працівників організації, об'єднаних за визначеною ознакою, характеризують структуру персоналу. Вона задається технологічною та організаційною структурами підприємства та відображається у штатному розкладі, який відображає її нормативний стан. Відповідно класифікації персоналу за різними ознаками розрізняють організаційну, штатну, функціональну, професійно-кваліфікаційну, соціальну і рольову структуру. Якісний склад персоналу характеризують професійно-кваліфікаційна, вікова структура та структура персоналу за стажем роботи.

4. На зміни різновидів структури персоналу впливають зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на організацію. До зовнішніх чинників відносяться: економічні умови, ринкові умови, законодавче регулювання, науково-технічний та технологічний прогрес, демографічні та соціальні зміни. До внутрішніх чинників відносяться: стратегічні цілі організації,

організаційна культура, технологічні зміни, ефективність роботи, фінансовий стан організації.

5. Дослідження проводилось на прикладі ПАТ «Одескабель» - сучасної інноваційної компанії в Україні, яка виробляє та реалізує кабельну продукцію та послуги для потреб промислових підприємств та побутових споживачів.

6. Відповідно аналізу техніко-економічних показників діяльності підприємства можна спостерігати загальну тенденцію їх погіршення за період, що аналізується, із значним погіршенням показників у 2022 році.

За період 2021 – 2023 рр зменшились: показник чистого доходу від реалізації продукції на 8,6%, показник валового прибутку – на 9,6%. У 2022-2023 рр підприємство стало збитковим - чистий збиток підприємства склав у 2022 р – 27 237 тис. грн, а у 2023 р – 2 589 тис. грн., спостерігається погіршення фінансового результату діяльності підприємства.

Трудові показники теж демонстрували тенденцію до зменшення: річна (- 10,8%) та середньомісячна (- 10,8%) продуктивність праці, фонд заробітної плати (-5,6%), середньорічна (-15,3%) та середньомісячна (-15,3%) заробітна плата. Лише показник середньооблікової чисельності працівників збільшився на 2,5%. Зменшились також витрати на соціальні заходи.

7. Проведений аналіз структури персоналу підприємства показало певний ряд негативних тенденцій за досліджуваний період:

- спостерігається погіршення функціональної структури персоналу підприємства - збільшення питомої ваги (на + 0,7%) за категорією керівників, зменшення за категорією спеціалістів та службовців (на - 0,7%) та практично постійний показник за категорією робітників;

- статева структура персоналу відповідає напряму діяльності підприємства;

- погіршилась освітня структура персоналу підприємства: має місце зниження кількості і питомої ваги керівників, спеціалістів, службовців із вищою освітою, та збільшення їх чисельності і питомої ваги із середньою спеціальною освітою, що є негативною тенденцією; погіршився освітній рівень робітників;

- спостерігається тенденція старіння персоналу, що виявляється у збільшенні питомої ваги персоналу у категоріях 41 – 50 р, 51 – 60 рр та більше 60 років;

- збільшився середній вік працівників підприємства із 44 років до 46 років та середній вік робітників виробничих цехів з 45, 9 років у 2021 р до 48 р у 2023 р, що теж вказує на старіння персоналу;

- уповільнилось оновлення робочої сили на підприємстві.

8. Питаннями пов'язаними з формуванням штату персоналу підприємства та його структури у ПАТ «Одескабель» займається відділ управління та розвитку персоналу до функцій якого входить формування кадрової політики підприємства.

9. Показники підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації усіх категорій персоналу за період незначно змінились, але у 2022 р відбувся їх значний спад.

10. В роботі проведено аналіз сучасного досвіду управління персоналом на прикладі підприємств США, Німеччини, Японії та тенденцій змін структури персоналу, який свідчить про те, що:

- методи роботи з кадрами розрізняються від величини та напряму діяльності компанії, стратегії її розвитку та статусу;

- роль, значення, організаційний статус підрозділів (служб) управління персоналом залежить від позиції керівництва компанії та рівня фінансового і організаційного розвитку компанії;

- на статус служб управління персоналом впливають національні особливості;

- змінюються вимоги до працівників служб управління персоналом.

11. Для усунення виявлених недоліків при аналізі техніко-економічних показників діяльності підприємства та при аналізі співвідношень структури персоналу запропоновано:

1. Проведення профорієнтаційної роботи у закладах середньої освіти та налагодження співпраці із закладами вищої та середньої спеціальної освіти м. Одеси та інш. регіонів України.

2. Покращення процесів підбору і найму персоналу із застосуванням відеоінтерв'ю та онлайн оцінювання.

3. Застосування сучасних методів навчання персоналу: електронного навчання, використання кейсів, застосування коучингу.

4. Застосування систематичних досліджень із вивчення потреб, інтересів та мотивів трудової діяльності персоналу.

5. Використання послуги аутсорсингу для складу відділу відвантажень.

Запропоновані заходи дозволять підприємству підвищити рівень конкурентоспроможності, покращити структуру персоналу підприємства та підвищити рівень задоволеності працівників, отримати економічний і соціальний ефект.

Річний економічний ефект від застосування послуги аутсорсинга для утримання складу відділу відвантажень складе 574 000 грн